

Informacja
o zmianach w zasadach dotyczących uprawnień do świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego
zasilku opiekuńczego i zasilku dla opiekuna.

Realizując obowiązek wynikający z art. 63 ust. 16 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o świadczeniu wspierającym (Dz. U. z 2023 r. poz. 1429) Ośrodek Pomocy Społecznej w Korzennej informuję wszystkie osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy albo zasiłek dla opiekuna o zmianach w zasadach dotyczących uprawnień do tych świadczeń od 1 stycznia 2024 r.

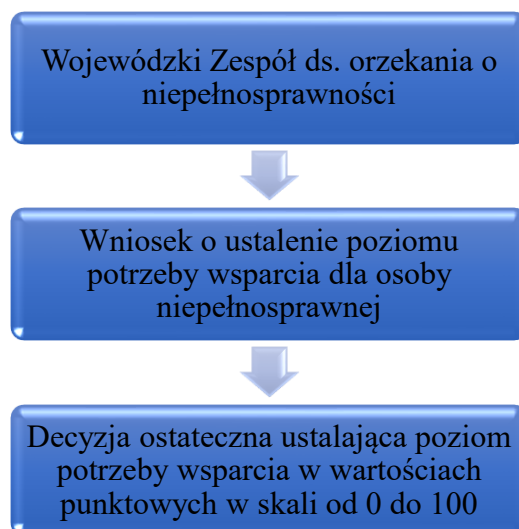
Od 1 stycznia 2024 r. dostępne będzie nowe świadczenie wspierające, które skierowane jest bezpośrednio do osób z niepełnosprawnościami. Celem świadczenia wspierającego jest udzielenie osobom niepełnosprawnym mającym potrzebę wsparcia pomocy służącej częściowemu pokryciu wydatków związanych z zaspokojeniem szczególnych potrzeb życiowych tych osób.

Świadczenie wspierające przysługiwać będzie osobie w wieku od ukończenia 18. roku życia posiadającej decyzję ustalającą poziom potrzeby wsparcia, w której potrzebę wsparcia określono na poziomie od 70 do 100 punktów w skali potrzeby wsparcia.

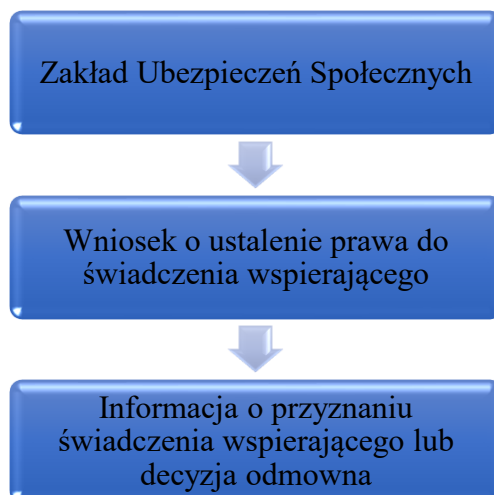
Wniosek o ustalenie prawa do świadczenia wspierającego będzie można złożyć do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wyłącznie w formie elektronicznej. Szczegółowych informacji w zakresie przyznawania prawa do świadczenia wspierającego należy poszukiwać w placówkach ZUS-u czy też na stronach internetowych tych instytucji.

Zanim jednak pełnoletnia osoba z niepełnosprawnościami będzie mogła ubiegać się o świadczenie wspierające musi najpierw złożyć wniosek do wojewódzkiego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności o wydanie decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia, a będzie mogła to zrobić od 1 stycznia 2024 r. Następnie posiadając taką decyzję może wnioskować o świadczenie wspierające. Etapy konieczne do ubiegania się o świadczenie wspierające przedstawia krótko poniższy schemat.

ETAP I

ETAP II

Wysokość świadczenia wspierającego jest powiązana z wysokością renty socjalnej oraz z określonym poziomem wsparcia oznaczonym procentowo w decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia. Istnieje 6 progów wsparcia, które przysługiwać będzie miesięcznie w wysokości:

- 1) 220% renty socjalnej - jeżeli w decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia potrzebę tę określono na poziomie od 95 do 100 punktów w skali potrzeby wsparcia,
- 2) 180% renty socjalnej - jeżeli w decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia potrzebę tę określono na poziomie od 90 do 94 punktów w skali potrzeby wsparcia,
- 3) 120% renty socjalnej - jeżeli w decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia potrzebę tę określono na poziomie od 85 do 89 punktów w skali potrzeby wsparcia,
- 4) 80% renty socjalnej - jeżeli w decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia potrzebę tę określono na poziomie od 80 do 84 punktów w skali potrzeby wsparcia,
- 5) 60% renty socjalnej - jeżeli w decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia potrzebę tę określono na poziomie od 75 do 79 punktów w skali potrzeby wsparcia,

6) 40% renty socjalnej - jeżeli w decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia potrzebę tę określono na poziomie od 70 do 74 punktów w skali potrzeby wsparcia,

Ustawa o świadczeniu wspierającym wejdzie w życie 1 stycznia 2024 r. z pewnymi wyjątkami:

- od 1 stycznia 2024 r. – świadczenie wspierające będzie dostępne dla osób z niepełnosprawnościami z ustalonym poziomem potrzeby wsparcia od 87 do 100 pkt,
- od 1 stycznia 2025 r. – świadczenie wspierające będzie dostępne dla osób z niepełnosprawnościami z ustalonym poziomem potrzeby wsparcia od 78 do 86 pkt,
- od 1 stycznia 2026 r. – świadczenie wspierające będzie dostępne dla osób z niepełnosprawnościami z ustalonym poziomem potrzeby wsparcia od 70 do 77 pkt.

Uwaga: wyjątkiem od tak określonego ustawą harmonogramu wejścia w życie ustawy jest art. 64 tej ustawy, który przewiduje dla osób dotychczas pobierających świadczenia opiekuńcze przyznanie świadczenia wspierającego przy innych poziomach potrzeby wsparcia, zgodnie z którym osoba wymagająca opieki:

- 1) na którą przyznano na podstawie przepisów dotychczasowych prawo do świadczenia pielęgnacyjnego albo specjalnego zasiłku opiekuńczego, albo zasiłku dla opiekuna.
 - 2) na którą przyznano prawo do świadczenia pielęgnacyjnego na podstawie nowych zasad obowiązujących od 1 stycznia 2024 r.
- będzie mogła otrzymać *świadczenie wspierające* od dnia 1 stycznia 2024 r., także w przypadku, gdy w decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia, potrzebę tę określono na poziomie od 70 do 89 punktów w skali potrzeby wsparcia.

Na gruncie nowej ustawy o świadczeniu wspierającym przewidziane są również uprawnienia dla opiekunów osób niepełnosprawnych, którzy nie będą mogli ubiegać się o świadczenia finansowe, ale z art. 6 ustawy o świadczeniu wspierającym osoby te będą miały możliwość opłacania składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne.

Zgodnie z brzmieniem art. 6 ustawy: „1. Za osobę, która nie podejmuje zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej ze względu na potrzebę udzielania wsparcia osobie, o której mowa w art. 3 ust. 2, wspólnie z nią zamieszkującej i gospodarującej, Zakład Ubezpieczeń Społecznych opłaca składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego, na zasadach określonych w ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1230) oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne na zasadach określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2561, z późn. zm.).

2. Prawo do objęcia ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi oraz ubezpieczeniem zdrowotnym przysługuje tylko jednej osobie, o której mowa w ust. 1.”

Nowa ustawa o świadczeniu wspierającym przewiduje również likwidację specjalnego zasiłku opiekuńczego, ale wyjątek stanowią osoby, które mają już przyznany specjalny zasiłek opiekuńczy lub do 31 grudnia 2023 r. będą o takie świadczenie wnioskować. Pełną ochronę praw nabytych, nie tylko w odniesieniu do specjalnego zasiłku opiekuńczego gwarantują przepisy przejściowe zawarte w art. 63 ust. 1-5 ustawy o świadczeniu wspierającym, wskazujące, iż osoby, które nabyły bądź nabędą na starych, obowiązujących przed wejściem w

życie nowej ustawy, tj. do 31 grudnia 2023 r. przepisach zachowują prawo do tych świadczeń na dotychczasowych przepisach. Przepisy art. 63 ust. 1-5 przewidują, że:

- w sprawach o świadczenie pielęgnacyjne i specjalny zasiłek opiekuńczy, do których prawo powstało do dnia 31 grudnia 2023 r., stosuje się przepisy dotychczasowe,
- osoby, którym przed 1 stycznia 2024 r., albo nawet po tej dacie, ale, na zasadach obowiązujących do dnia 31 grudnia 2023 r., przyznane zostało co najmniej do dnia 31 grudnia 2023 r. prawo do świadczenia pielęgnacyjnego albo specjalnego zasiłku opiekuńczego, zachowują, na zasadach obowiązujących do dnia 31 grudnia 2023 r., prawo do tych świadczeń nie dłużej jednak niż do końca okresu, na który prawo zostało przyznane,
- ww. osoby, zachowują prawo do świadczenia pielęgnacyjnego albo specjalnego zasiłku opiekuńczego na zasadach obowiązujących do dnia 31 grudnia 2023 r., również w przypadku, gdy osobie nad którą sprawują opiekę zostało wydane nowe orzeczenie o stopniu niepełnosprawności albo orzeczenie o niepełnosprawności. Warunkiem zachowania prawa odpowiednio do świadczenia pielęgnacyjnego albo specjalnego zasiłku opiekuńczego w tym przypadku będzie złożenie wniosku o nowe orzeczenie o stopniu niepełnosprawności albo o niepełnosprawności w terminie 3 miesięcy od dnia następującego po dniu, w którym upłynął termin ważności dotychczasowego orzeczenia o stopniu niepełnosprawności albo orzeczenia o niepełnosprawności, a następnie złożenie wniosku o ustalenie prawa odpowiednio do świadczenia pielęgnacyjnego albo specjalnego zasiłku opiekuńczego w terminie 3 miesięcy, licząc od wydania orzeczenia o stopniu niepełnosprawności albo o niepełnosprawności,
- prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego na zasadach dotychczasowych przysługiwać będzie ww. osobom również po upływie okresu zasiłkowego na który prawo zostało przyznane (czyli także na kolejne okresy zasiłkowe) pod warunkiem, że wniosek o ustalenie prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego na nowy okres zasiłkowy zostanie złożony w terminie 3 miesięcy od dnia następującego po dniu, w którym zakończył się dotychczasowy okres zasiłkowy.

ŚWIADCZENIE PIEŁĘGNACYJNE NA NOWYCH ZASADACH

Od 1 stycznia 2024 r. obowiązywać będą nowe regulacje dotyczące przyznawania świadczenia pielęgnacyjnego. Świadczenie pielęgnacyjne na nowych zasadach będzie przysługiwać wyłącznie osobom sprawującym opiekę nad osobą z niepełnosprawnościami w wieku do ukończenia 18. roku życia, między innymi:

- a. matce lub ojcu,
- b. innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1359 oraz z 2022 r. poz. 2140) ciąży obowiązek alimentacyjny, a także małżonkom,
- c. opiekunowi faktycznemu dziecka,
- d. rodzinie zastępczej, osobie prowadzącej rodzinny dom dziecka, dyrektorowi placówki opiekuńczo-wychowawczej, dyrektorowi regionalnej placówki opiekuńczo – terapeutycznej, dyrektorowi interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego

jeżeli sprawują opiekę nad osobą w wieku do ukończenia 18. roku życia legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną

możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Osoba pobierająca świadczenie pielęgnacyjne, która sprawuje opiekę nad dzieckiem w wieku do ukończenia 18 roku życia i która będzie chciała po 31 grudnia 2023 r. otrzymać świadczenie pielęgnacyjne na nowych zasadach (czyli z możliwością podejmowania zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej) musi po tej dacie zrezygnować z pobierania świadczenia pielęgnacyjnego na podstawie starych przepisów i złożyć wniosek o przyznanie świadczenia pielęgnacyjnego na podstawie nowych przepisów,

W przypadku gdy opiekun otrzymujący świadczenie pielęgnacyjne na nowych zasadach będzie sprawował opiekę nad więcej niż jedną osobą w wieku do ukończenia 18 roku życia legitymującą się odpowiednim orzeczeniem o niepełnosprawności lub znacznym stopniu niepełnosprawności, to wysokość świadczenia pielęgnacyjnego jest podwyższana o 100% na drugą i każdą kolejną osobę, nad którą sprawowana jest opieka – warunkiem jest złożenie wniosku przez opiekuna o podwyższenie świadczenia pielęgnacyjnego.

Świadczenie pielęgnacyjne nie będzie przysługiwało, jeżeli:

- 1) osoba sprawująca opiekę ma ustalone prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego, świadczenia pielęgnacyjnego lub zasiłku dla opiekuna,
- 2) osoba wymagająca opieki została umieszczona lub przebywa w domu pomocy społecznej, zakładzie opiekuńczo-leczniczym, zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym, placówce zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku, o której mowa w przepisach o pomocy społecznej, zakładzie karnym, zakładzie poprawczym, areszcie śledczym albo schronisku dla nieletnich;
- 3) osoba wymagająca opieki jest uprawniona za granicą do świadczenia na pokrycie wydatków związanych z opieką, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej;
- 4) na osobę wymagającą opieki inna osoba jest uprawniona za granicą do świadczenia na pokrycie wydatków związanych z opieką, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej;
- 5) na osobę wymagającą opieki jest ustalone prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego, prawo do świadczenia pielęgnacyjnego lub prawo do zasiłku dla opiekuna,

Osoba pobierająca świadczenie pielęgnacyjne na starych zasadach ma prawo decydować o wyborze pozostania na dotychczasowych warunkach lub wybrać nowe świadczenie pielęgnacyjne. Należy pamiętać, że w przypadku wyboru nowego świadczenia pielęgnacyjnego, konieczna jest rezygnacja ze świadczenia na starych zasadach i uchylenie decyzji w tym zakresie, a następnie trzeba złożyć nowy wniosek o świadczenie pielęgnacyjne.

Dokonując porównania świadczenia pielęgnacyjnego na zasadach dotychczasowych i na nowych zasadach obowiązujących od 1 stycznia 2024 r. można wyodrębnić następujące różnice.

Lp.	Różnice	Świadczenie pielęgnacyjne na starych zasadach	Nowe zasady świadczenia pielęgnacyjnego
-----	---------	---	---

1.	Wiek osoby niepełnosprawnej	Bez względu na wiek	Do ukończenia 18 roku życia
2.	Praca zarobkowa opiekuna	Opiekun nie może podejmować pracy	Ma możliwość zatrudnienia
3.	Osoby uprawnione	Matka, ojciec, inna osoba z obowiązkiem alimentacyjnym, opiekun faktyczny, rodzic zastępczy spokrewniony	Matka, ojciec, inna osoba obciążona obowiązkiem alimentacyjnym, opiekun faktyczny, mąż, żona, rodzic zastępczy (spokrewniony, niezawodowy, zawodowy), osoba prowadząca rodzinny dom dziecka, dyrektor placówki dot. pieczy zastępczej
4.	Kwota świadczenia	Taka sama niezależnie od liczby osób niepełnosprawnych	Kwota będzie zwiększana o 100 % na drugie i każde kolejne dziecko niepełnosprawne
5.	Pobieranie renty, emerytury	Wyklucza pobieranie świadczenia	Nie stanowi przeszkody
6.	Prawo do świadczenia po zgonie osoby niepełnosprawnej	<u>Obecnie</u> Wygasa z dniem śmierci osoby niepełnosprawnej Na mocy szczególnego przepisu Opiekun zachowa prawo do ostatniego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpiła śmierć osoby niepełnosprawnej	Opiekun zachowa prawo do ostatniego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpiła śmierć osoby niepełnosprawnej

Przepisy przejściowe o świadczeniu wspierającym wprowadzają również dodatkową, negatywną przesłankę, która przewiduje, że świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz zasiłek dla opiekuna, nie przysługują jeżeli osoba wymagająca opieki będzie miała przyznane prawo do świadczenia wspierającego (art. 63 ust. 6 w/w ustawy).

UWAGA!

Bezwzględnie należy zgłosić do tutejszego organu fakt złożenia wniosku o świadczenie wspierające w ZUS, ponieważ to powoduje zawieszenie postępowania w sprawie złożonych wniosków o ustalenie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego lub zasiłku dla opiekuna, a w przypadku wypłaty tych świadczeń powoduje wstrzymanie. Również należy poinformować o otrzymaniu i wypłacie świadczenia wspierającego.

Potwierdzeniem obowiązku zgłaszania w/w okoliczności są przepisy art. 63 ust. 7-10 ustawy o świadczeniu wspierającym, które określają, że w przypadku gdy osoba wymagająca opieki lub osoba uprawniona do jej

reprezentowania złożyły wniosek o ustalenie prawa do *świadczenia wspierającego* w ZUS, to postępowanie z wniosku o ustalenie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego lub specjalnego zasiłku opiekuńczego lub zasiłku dla opiekuna należy zawiesić do czasu rozstrzygnięcia sprawy z wniosku o ustalenie prawa do *świadczenia wspierającego*. Następnie ustalenie prawa do ww. świadczeń w wyniku podjęcia zawieszonego postępowania następuje po dokonaniu przez ZUS rozstrzygnięcia sprawy z wniosku o ustalenie prawa do świadczenia wspierającego.

Wypłata przyznanego już świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego, zasiłku dla opiekuna podlega wstrzymaniu, jeżeli osoba wymagająca opieki lub osoba uprawniona do jej reprezentowania złożyła wniosek o ustalenie prawa do świadczenia wspierającego.

W przypadku odmowy przyznania osobie wymagającej opieki świadczenia wspierającego lub pozostawienia wniosku o to świadczenie bez rozpatrzenia, świadczenie pielęgnacyjne albo specjalny zasiłek opiekuńczy, zasiłek dla opiekuna, wypłaca się od miesiąca, w którym wstrzymano ich wypłatę do końca okresu na jaki je przyznano, jeżeli nadal osoba spełnia warunki określone w brzmieniu dotychczasowym.

W przypadku, gdy osoba nie dopełniłaby obowiązku zgłoszenia zarówno faktu wystąpienia do ZUS z wnioskiem o świadczenie wspierające, jak i otrzymania świadczenia wspierającego, to zostanie narażona na zwrot nienależnie pobranego świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego lub zasiłku dla opiekuna wypłaconego opiekunowi, za okres, za który osoba wymagająca opieki otrzymała świadczenie wspierające, zgodnie z przepisami art. 63 ust. 11 ustawy o świadczeniu wspierającym.

W przypadku śmierci osoby wymagającej opieki, osoba pobierająca świadczenie pielęgnacyjne albo specjalny zasiłek opiekuńczy, albo zasiłek dla opiekuna, zachowuje, do ostatniego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpił zgon osoby wymagającej opieki, prawo odpowiednio do świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego albo do zasiłku dla opiekuna, chyba że zgon osoby wymagającej opieki nastąpił przed dniem 1 stycznia 2024 r.

Jednocześnie organ przypomina, że zgodnie z art. 25 ustawy o świadczeniach rodzinnych osoba jest zobowiązana do niezwłocznego powiadomienia organu wypłacającego świadczenia rodzinne i opiekuńcze o każdej zmianie mającej wpływ na prawo do tych świadczeń, przykładowo jak: brak sprawowania opieki, podjęcie zatrudnienia, wyjazd za granicę, długotrwały pobyt w szpitalu i inne.